

Politicorvm Libri Decem

Contzen, Adam

Colonia, [1621]

Cap. LVI. Inducias interponi & seruari oportere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95437](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95437)

CAPVT LV.

Missiones militum Romanorum non probanda principi.

Tempus stipendiorum.

Odiosa militaria Romana.

Multi Romanis imbellis.

Seditiones ex diuturna militia.

Sumptus in commoda militum.

Missionum auaritia.

§.1. Legitima stipendia erant peditibus anni viginti, equitibus decem, intra illud tempus si quis militia se subduceret, aut mortis reus erat, aut cælus vanibat: Ita Marius desertor exercitus virgis diu cælus festerio nummo vanijt. Prætorianorum stipendia reuocata sunt ad annum decimum sextum, nauticorum dilata in vigesimū quintum. Hæc temporis longitudo, quæ multis vita est stabilis militiam Romanam, magno detrimento fuit. Nam odiosam eam quam maxime efficiebat, multiq; viris fortibus, vt se ab ea redimerent, occasionem præbebat. Præterquam enim quod laboriosum erat & periculosum, viginti ipsos annos aut viginti quinque, varijs obijci hostibus; ne iustum quidem esse poterat tot centenis millibus domi in theatro sedentibus, aut in agris suis secure agentibus, paucos perpetua militia affligi. Loquor de eis, qui non volones sed coacti & ex lege nomina sua dabant. Illa in æqualitas Reip. male constitutam exhibebat. Quid enim ipsos viginti annos ad Rhenum vel Istrum ciues relegati, à suis abesse, dum interim domi aluntur in ocio vrbani adolescentes? Verum neq; vile erat Reip. dum enim alij tanto tempore bellis detinentur, ceteros imbelles euadere necesse est. Viris itaq; fortibus Respubl. destituebatur. Imo cum multi vicenis aut tricenis prælijs interessent, ciuitates oppugnarent, velitationibus dimicarent, fame, peste, fugâ minuerentur, pauci omnino emeriti erant, quiq; ad vicena stipendia peruenirent. Multo minus ad vicena quina; cum in classe plures moriantur. Illi autem etsi domum redirent, laboribus fracti, aut mutili pauperesque, & rei domesticæ ignari, parum præstare Reip. poterant. Hinc ab illis seditiones non raro. Suet. c. 49. Quidquid autem vbiq; militum esset, ad certam stipendiorum præmiorumq; formulam astrinxit definita pro gradu cuiusque, & temporibus militia & commodis missionum: ne aut etate, aut inopia post missionem sollicitari ad res nouas possent. Virg. perpetuo ac sine difficultate sumptus ad tuendos eos prosequendosque suppeteret, æriarium militare cum veltigalibus nouis constituit. Et quo celerius ac sub manu annuuntari cognoscique posset, quid in provincia quaq; gereretur, iuuenes primo modici interuallis per militares vias, de hinc vehicula disposuit Commodius id visum est, vt qui à loco eidem perferret litteras, interrogari quoq; si quid res exigerent, possent. Quis dubitet pessime consultum vrbis & regno, in quo illi, qui vicenos annos militiam grauissimam tolerarunt inopia periclitantur.

§.2. Hinc commoda inuenta, vt in colonias ducerentur, & agri darentur, & simul pecunia. Verum graue est quoq; Reip. milites quos viginti annos stipendio aluisset, missos ditare. Statuamus enim singulis annis 4000. Veteranorum mitti singulis dari quina iugera, instrumentum rusticum, seruulum, duplum in Centuriones, triplum in equites conficiuntur 25000. iugerum, quæ si multis annis donentur, necesse est intra breue tempus omne solum ad milites redire. Nec vlla Respubl. potest sine aliorum iniuria tantas largitiones facere. Hoc adeo experientia docuit, cum enim præmia illa repræsentare Respubl. non posset exauctorabantur, & sub vexillis tenebantur, omnium immunes præterquam pugna in hostem. Tiberius auarus imperator ratissimas fecit missiones, ex senio mortem, ex morte compedium expectans. Hinc iusta apud Tacitum querela: quod tricena aut quadragena stipendia senes tolerent. Nec possunt esse fortes, qui tam inuito dolentique animo militiam sequuntur.

§.3. Hinc factum, vt milites, cum se solos laborare, & in se vires imperij esse intelligeret, ceteros vrbis tantum, ius nominandi Imperatoris ipsi arrogarent, atque ad se fere opes omnium rapuerint. Vnde & illud: Cole milites, ceteros contemne.

Multo igitur æquius, tutiusq; Volones accipere, aut stipendiorum tempus minuire.

CAPVT LVI.

Inducias interponi & seruari oportere.

§.1. Induciæ pax est castrensis, vt Varro definit, & Gellius l. 1. c. 25. Induciæ non sunt pax: bellum n. manet, pax cessat, & induciæ in de arbitramur dictas, quasi inde vti iam. Pactum induciarum n. huiusmodi est, vt in diem certum non pugnetur, nihilque incommodi decur, sed ex eo die postea vti iam omnia belli iure agantur. atq; Aurelius Opilius in l. librorum, quos Musarum inscripsit inducias definiuit, cum hostes inter se vtrique, vtrique, alteri ad alteros, impune & sine pugna ineunt, vt nomen factum videatur quasi intus & introitus. A pace differunt, quia pax perpetua censetur; Induciæ quamuis longæ certo tempore definitæ sunt. Veientes à Romulo centum annorum impetrarunt, postea quadraginta. Liuius lib. 2. Idigerdes quoque Persæ tutor Theodosij Iunioris constitutus inducias centum annorum pepigit. Niceph. l. 14. c. 1.

§.2. Induciæ dolose ne fiant, vt necessitatem euadatur alter qui in periculo est, sed alia via salus quaeratur. Lyfander perfide Thasiorum eos, qui Atheniensibus fauerant, cum impunitatem promississet, occidit. Polyæn. l. 1.

Improbe Corcyraei, & more gentis, cum enim Argiui se iudicio populi Atheniensis submisissent, ita tamen vt fœdus initum fieret, si fregissent, Corcyraei fugam suaserunt, quod timerent, ne nimis leuiter populus Atheniensis iudicaret, itaque quasi fœdifragi Corcyraei dediti, & omnes occisi sunt. Polyæn. l. 6. Luculli insignis in Lusitanos perfidia fuit, cū velut amicos arma deponere persuasisset, tribus locis constitutos occidit. Non satis honeste factum à Sulla, Archelao, Haldrubale, dum per mendacia & simulationem indiciarum euadunt.

§.3. Fiant iustis & æquis conditionibus. Conditiones optimas proposuit Amphipolitanis Brasidas Lacedæmonius, cum enim videret vinci difficulter ciuitatem posse; Atheniensibus abundi facultatem, Amphipolitanis, si cum Lacedæmonijs societatem iniirent, libertatem promissit, Polyæn. l. 1.

Virtute & æqualitate potius ad ineunda pacta pacemque faciendam vtendum est. Scipio virtute Hispanos adduxit, reddita sponsa & pecunia, quæ pro eius redemptione dabatur. Eodem modo Alexander quoque gentes sibi integras adiunxit.

CAPVT LVII.

Premia viris fortibus distribuenda.

§.1. Fecere hoc Romani, si vlli vspiciam hominum, Polybius. Pulchre autem iuuenes excitant ac prouocant ad pericula sibi erunda. Cum enim occasio se dat, & aliqui eorum fortiter aut animose fecerunt, conuocans Imperator in concionem omnes copias, & circumponens sibi eos, qui auctores egregi facinoris, primum quidem laudes eorum edisserit, & super hoc facto, & si quid aliud in omni vita gesserunt, laude & memoria dignum. Post hæc ei quidem qui hostem percusserrit, hastam donat; qui vero deiecerit & spoliauerit, pediti quidem Phalam, equiti Phaleras, olim autem hastam tantum. Ista vero consequitur non qui iusta acie aut vrbis expugna-

Z z z sione